

En ny start for folkeskolen

- S og SF's reform for en fælles og fagligt stærk folkeskole

December 2010

En ny start for folkeskolen

- S og SF's reform for en fælles og fagligt stærk folkeskole

Danmark skal have en fagligt stærk folkeskole. En folkeskole, der udfordrer og motiverer det enkelte barn. En folkeskole, hvor alle børn lærer mere og som giver alle en reel mulighed for at uddanne sig senere i livet. Samtidig skal vi værne om skolens fællesskab, som er en forudsætning for, at alle børn kan lære at læse, skrive og regne samt udvikle sociale kompetencer.

En femtedel af de danske folkeskoleelever forlader i dag folkeskolen uden tilstrækkelige kompetencer til at kunne gennemføre en ungdomsuddannelse, og den nyeste PISA undersøgelse viser, at danske skoleelevers evne til at læse er de ringeste i ti år. Også i matematik og naturfag har danske skoleelever for dårlige resultater.

Udgifterne til den almene undervisning er faldet siden 2001, og resultatet er flere elever i klasserne, færre undervisningstimer og mindre efteruddannelse af lærerne. Hvis vi ikke gør noget nu, vil folkeskolen svækkes endnu mere i de kommende år, og elevernes udbytte af undervisningen vil forringes yderligere. Det er ikke alene utilfredsstillende for den enkelte elev. Det skal også ses i lyset af, at vi kommer til at mangle uddannet arbejdskraft i fremtiden. Derfor er det afgørende for samfundsøkonomien, at folkeskolen er fagligt stærk og sikrer den sociale mobilitet i samfundet.

S og SF vil have en folkeskole med høj faglighed som også sætter fokus på fællesskabet. Det kræver en ny start for folkeskolen samt et bredt og reelt samarbejde om udvikling af fremtidens folkeskole. Man kan ikke gennemføre en stor forandring af folkeskolen fra oven. Fremtidens folkeskole skal udvikles på baggrund af fælles indsatsområder i et tæt samarbejde med de professionelle på skolerne, kommunerne, forældrene og eleverne.

S og SF indbyder derfor efter et valg til forhandlinger om "en ny start for folkeskolen" og til et reelt partnerskab, hvor folkeskolens aktører forpligter hinanden på ambitiøse krav og konkrete indsatsområder. Et partnerskab, hvor ideologiske mærkesager viger for gensidig respekt, og hvor skolens interesser arbejder sammen. Et partnerskab, der giver plads til, at den enkelte elev kan udvikle sine potentialer bedst muligt i et velfungerende fællesskab.

Vores partnerskab bygger på, at alle skal bidrage og yde noget. Eleverne skal være undervisningsparate og respektere undervisningen og fællesskabet. Forældre skal leve op til deres del af ansvaret og opdrage børnene, så de kan indgå i et fællesskab, og lærerne skal levere god og inspirerende undervisning.

Vores krav til, hvad der skal komme ud af et partnerskab, er enkle:

- Højere faglighed gennem et stærkere fællesskab, hvor alle elever opnår et større læringsudbytte
- Alle elever opnår det faglige niveau til at starte på og gennemføre en ungdomsuddannelse lige efter folkeskolen.

- Et markant løft af elever med faglige problemer. Såfremt en 2. klasse har elever, der ikke kan læse, skal dette problem være løst i 3. klasse.
- Markant færre elever i specialundervisning
- Folkeskolen undergår en IT-revolution, så IT er integreret i al undervisning og alle elever har en bærbar pc.

Det er fem ambitiøse men klare krav, som kan realiseres via bedre rammer, mere fleksibilitet i undervisningen samt respekt for fællesskabet. Vores oplæg til de kommende forhandlinger med partnere vil være følgende 10 punkter:

1. Styrket faglighed i indskolingen

Indskolingen skal give eleverne fundamentet for at kunne lære hurtigere. Derfor skal der sættes massivt ind i indskolingen. Vi ønsker bl.a. to-lærerordning eller undervisningsassistenter i dansk og matematik og styrket samarbejde mellem lærer og pædagoger, max 24 elever i klasserne, hvilket indføres fra 0. klasse, lektiecafé og særlige læsekurser for elever, der ikke har lært at læse efter 2. klasse. Med de rigtige rammer har skolerne en reel mulighed for at styrke eleverne på deres forskellige faglige niveauer, så alle elever får udfordret deres potentiale samtidig med, at vi fastholder klassen som omdrejningspunktet for skolegangen. Det gør vi fordi, at alle elever lærer mere ved at spejle sig både fagligt og socialt i rollemodeller, og fordi klassen er en tryk base for læring. Der er i dag mulighed for at holddele i op til halvdelen af skoletiden, og vi opfordrer skolerne til at bruge de muligheder langt bedre.

2. Forældrekontrakter skal sikre ro og orden i klassen

Børns trivsel skal styrkes, da det er en væsentlig forudsætning for et godt læringsmiljø for alle. En grundforudsætning for at folkeskolen kan fungere, er også et stærkt fællesskab med ro og klare spilleregler for ordentlig opførsel og forældreopbakning til fællesskabet. Uro, støj og mobning nedbryder fællesskabet, og resultatet er dårligere undervisning, utrygge elever og et dårligt arbejdsmiljø for lærerne. Skolebestyrelserne skal udvikle forældrekontrakter, som sikrer forpligtende medansvar mellem forældre, elever og skolen om respekt for undervisningen. Det skal gøres helt klart, at der er sanktioner for dårlig opførsel, og at skolerne tager forældrenes og elevernes forpligtelse til at skabe ro og orden meget alvorligt. Hver enkelt skole skal udarbejde konkrete mål for nedbringelse af støj, uro og mobning. Mål og resultater skal fremgå af skolens kvalitetsrapport.

3. En virkelighedsnær uddannelseskultur

De praktiske fag skal være en fast del af folkeskolen for alle klasser. Teori skal udvikles sammen med praktiske forløb, så børns forskellige måder at lære på udvikles langt bedre. De praktisk-musiske fag skal prioriteres og udvikles og desuden indgå i de forskellige kernefag, så elever lærer at tænke fra idé til produktion. Der skal være forskellige undervisere, der supplerer lærere og pædagoger, fx håndværksuddannede fra erhvervsskolerne, ligesom undervisningsforløb kan gennemføres i virksomheder, på erhvervsskolelærers værksteder mv. Det giver nye undervisningsmuligheder også til de skoletrætte elever i overbygningen og til de alt for mange drenge, der dropper ud af en uddannelse. Samtidig bliver iværksætteri og innovation integreret i folkeskolens fag, og man udvikler eleverne inden for en bredere vifte af kompetencer.

4. Færre elever skal have brug for specialundervisning

Op mod 30 % af udgifterne til folkeskolen bruges til specialundervisning uden for den almindelige undervisning. Dette beløb er alt for højt. I stedet skal normalundervisningen styrkes, og langt flere elever kan inkluderes i den almindelige undervisning med de nødvendige støtteforanstaltninger. Ressourcerne til specialundervisning skal i højere grad anvendes forebyggende, i stedet for at vente til problemerne er opstået. Der skal etableres et resourcecenter på alle skoler, hvor der tilknyttes AKT-vejledere, socialrådgivere, lærere med speciale i dansk som andetsprog og psykologer, der kan indgå som sparringspartner for lærerne i tilrettelæggelsen af undervisningen målrettet elever med særlige behov, og samtidig hjælpe ved akutte problemer med urolige børn. Det er for upræcist at kalde alt for specialundervisning, lige fra mindre læseproblemer til større specialundervisningskrævende diagnoser. Derfor skal den del af specialundervisningen, der skal afhjælpe midlertidige vanskeligheder hos elever i den almene undervisning adskilles lovgivningsmæssigt fra den mere vidtgående specialundervisning i fx specialskoler. Kommunerne skal udarbejde konkrete mål for færre elever med behov for specialundervisning. Mål og resultater skal fremgå af kommunernes kvalitetsrapport.

5. Digital værktøjskasse til elever og lærere

Der skal ske et markant løft i kvaliteten af undervisningen gennem en større udnyttelse af digitale redskaber og en omlægning af de nuværende lærings- og undervisningsformer. Bedre undervisningsdifferentiering tættere feedback mellem lærer og elev, nye læringsformer uafhængigt af tid og sted er blot nogle af de mange muligheder en øget digitalisering vil medføre. S og SF vil derfor gennemføre en digital revolution i folkeskolen, hvor alle elever og lærere udstyres med en digital værktøjskasse i form af fx en bærbar PC. Skolebibliotekerne har en væsentlig rolle i forhold til at styrke børns IT- og læsefærdigheder. Lærerne skal uddannes i IT-baserede undervisningsmetoder, der skal integreres i fagene og udvikles gennem fx e-læring, spil og internettet.

6. Lederuddannelse og styrket efteruddannelse

Fremtidens skoleledelse skal bestå af lederteams med flere kompetencer, fx administrative og pædagogiske, og flere faggrupper skal kunne være skoleledere. Evnen til at lede en pædagogisk arbejdsplads står over uddannelsesbaggrund. En forudsætning for gode skoler er kompetente ledere, og målet er, at alle skoleledere skal være i gang med relevant lederuddannelse inden for to år. Der skal ske løbende efteruddannelse af lærerne i undervisningsmetoder, klasserumsledelse og særlige indsatsområder fx specialundervisning og dansk som andetsprog. Der skal etableres nationale videnscentre på professionshøjskolerne i et samarbejde med universiteterne, så lærer- og pædagogstuderende og efteruddannelsen bygger på nyeste viden. Samtidig skal der uddannes flere faglige fyrtårne som læsevejledere, naturfagsvejledere m.v., der indgår som fagkonsulenter på de enkelte skoler, så der sker løbende efteruddannelse direkte på skolerne. De skal bl.a. sikre, at indsatsen i dansk og matematik i indskolingen følges op af et systematisk arbejde også i mellemtrinnet og udskolingen.

7. Mulighed for helhedsskoler

Helhedsskoler kan med øget fleksibilitet i hverdagen være med til at gøre skoledagene længere og mere spændende og øge elevernes indlæring. I helhedsskolerne er der ikke et skel mellem skoletid og SFO/fritidshjemstid. Undervisning i kernefag kan i løbet af dagen styrkes med praktiske og kreative fag samt sikre, at forenings- og idrætslivet får en ny rolle som faste samarbejdspartnere

med f.eks. idrætslærere, kulturklasser og naturvejledere. Derfor skal kommunerne have frihed til at indføre helhedsskoler, og S og SF vil igangsætte et forsøg med 100 helhedsskoler uden forældrebetaling, der skal dække forældreudgiften til SFO'en.

8. Fleksibel udskoling for de ældste elever

Undervisningen for elever i 7.-9. klasse skal være langt mere fleksibel end i dag, så de ældre elever - også de skoletrætte - i højere grad får mulighed for selv at vælge fag ud fra motivation og evner. Med klassefællesskab som udgangspunkt skal eleverne kunne vælge fag eller særlige linier i f.eks. håndværk og teknologi ovenpå grundfagene. Vi foreslår også øget brug af erhvervsklasser, hvor elever kan koncentrere sig om en reduceret fagpakke med vægt på dansk og matematik kombineret med undervisning i håndværksfag på eller uden for skolen og praktikophold i lokale virksomheder. Der skal udvikles nye prøveformer, og gruppeeksamen skal genindføres.

9. Styrket evalueringskultur på baggrund af viden

De nye evalueringsværktøjer som elevplaner, kvalitetsrapporter og nationale test er pædagogiske redskaber, der skal styrke elevernes faglige og sociale udvikling samt løfte kvaliteten af skolernes undervisningsmiljø. Evaluering skal bruges som et internt pædagogisk redskab til at løfte den enkelte elevs faglighed i tæt dialog med lærerne og forældrene. S og SF vender sig imod offentliggørelse af nationale test, da det risikerer at føre til ensretning af undervisningen samt en opdeling i A og B skoler. De nationale test skal evalueres i 2013. Hvis evalueringen peger på væsentlige problemer, skal problemerne løses, hvilket kan medføre ændringer, men de nationale test fortsætter som et internt pædagogisk evalueringsredskab også efter et regeringsskifte.

10. Bedre skole for pengene

S og SF ønsker en moderne og effektiv offentlig sektor, der udnytter vores fælles skatte kroner bedst muligt. Det gælder også folkeskolen. Derfor skal de samlede ressourcer udnyttes bedre, hvis vi skal realisere de ambitiøse mål for folkeskolen. En væsentlig udfordring er lærermangel i folkeskolen. Lige nu afskediger kommunerne lærere i stor stil, men i løbet af få år vil der være en betydelig mangel på lærere. Vores forslag til en reform af folkeskolen vil forstærke udfordringen, fordi flere af forslagene kræver flere undervisere. En mere effektiv udnyttelse af ressourcerne, der kan frigøre flere lærerkræfter samt håndteringen af udfordringerne med lærermangel, vil være et centralt punkt i drøftelserne af et partnerskab om folkeskolen efter et valg. Samtidig tilføjer vi 2 mia. kr. ekstra i En Fair Løsning til en bedre folkeskole. Pengene finansieres ved en ny lønsumsafgift for bankerne.